

CLANDESTINO

**Αξιοπιστία αντί για «παιχνίδια με τους αριθμούς»:
Τελικά αποτελέσματα από ένα χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ερευνητικό πρόγραμμα σχετικά με την μη νόμιμη μετανάστευση στην Ευρώπη**

Τα αξιόπιστα και ενημερωμένα στατιστικά στοιχεία αποτελούν βασική προϋπόθεση προς μία αποτελεσματικότερη χάραξη πολιτικής για την μη νόμιμη μετανάστευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Αυτό είναι το κεντρικό μήνυμα του Ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος CLANDESTINO (<http://clandestino.eliamep.gr>) που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, συγκεκριμένα, το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών. Η συντονίστρια του προγράμματος Δρ. Άννα Τριανταφυλλίδου από το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) προειδοποιεί ότι οι χαμηλής ποιότητας εκτιμήσεις για την μη νόμιμη μετανάστευση τροφοδοτούν τα λεγόμενα «παιχνίδια με τους αριθμούς» και συμβάλλουν στην δραματοποίηση του φαινομένου της μη νόμιμης μετανάστευσης.

Το CLANDESTINO δημιούργησε μια Βάση Δεδομένων για την Ανεπίσημη Μετανάστευση η οποία αποκαλύπτει αυτά τα «παιχνίδια με τους αριθμούς». Συλλέγοντας πληροφορίες από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε., οι ερευνητές εκτιμούν πως ο συνολικός αριθμός των μη νόμιμων μεταναστών που κατοικούν στην Ε.Ε. κυμαίνεται μεταξύ 1,9 και 3,8 εκατομμυρίων. Η Δρ. Dita Vogel από το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών του Αμβούργου (HWWI) και επιστημονική υπεύθυνος της Βάσης Δεδομένων του CLANDESTINO σημειώνει πως αυτή η εκτίμηση παράχθηκε βασιζόμενη σε επιστημονικά άρτια και βελτιωμένη μεθοδολογία και ότι αμφισβητεί το νούμερο των 8 εκατομμύρια και πλέον μη νόμιμων μεταναστών, που αναφερόταν μέχρι πρόσφατα σε κείμενα Ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής (δείτε σχετικά το [κείμενο πολιτικής](#) για το μέγεθος της μη νόμιμης μετανάστευσης).

Αυτό βέβαια δεν συνεπάγεται ότι η χρήση παρωχημένων αριθμών γίνεται σκόπιμα. Οι αριθμοί είναι σπάνιοι σε ένα χώρο που δύσκολα διερευνάται κυρίως λόγω του ότι οι μη νόμιμοι μετανάστες κρύβονται από τις αρχές και είναι επιφυλακτικοί στο να μιλήσουν στους ερευνητές φοβούμενοι τον ενδεχόμενο εντοπισμό και απέλαση τους. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο πραγματικός αριθμός των μη νόμιμων μεταναστών έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια. Δηλαδή περισσότεροι άνθρωποι νομιμοποίησαν το καθεστώς διαμονής τους (ως αποτέλεσμα των μαζικών προγραμμάτων νομιμοποίησης στις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου) ή επέστρεψαν στη χώρα καταγωγής τους, παρά εισήλθαν παράνομα ή απώλεσαν το νόμιμο καθεστώς διαμονής τους. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν μία ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη σ' ότι αφορά το ζήτημα της νομιμοποίησης μεταναστών/τριών χωρίς χαρτιά, καθώς επέτρεψε στους Ευρωπαίους πολίτες να παραμένουν νομότυπα σε άλλες χώρες της Ένωσης ακόμη και αν στερούνται άδειας για ανάληψη νόμιμης εργασίας. Όπως τονίζει ο Δρ. Franck Düvell, συνεργάτης στο πρόγραμμα CLANDESTINO από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, «σε αντίθεση με την κοινή γνώμη που διαμορφώνεται από τις εικόνες των υπερφορτωμένων πλοιαρίων στην Μεσόγειο, οι περισσότεροι μη νόμιμοι μετανάστες αρχικά εισέρχονται νόμιμα στην επικράτεια της Ε.Ε. και στην συνέχεια χάνουν το νόμιμο καθεστώς τους ή παραμένουν πέραν του χρονικού διαστήματος που προβλέπουν οι σχετικές άδειες θεώρησης (visa) τους» (δείτε τα σχετικά [κείμενα πολιτικής](#)).

Η εξέλιξη του φαινομένου της μη νόμιμης μετανάστευσης πρέπει να εποπτεύεται στενότερα και καλύτερα στο μέλλον. Η οικονομική κρίση ενδέχεται να οδηγήσει περισσότερους

ανθρώπους στο να χάσουν το νόμιμο καθεστώς διαμονής τους όταν, για παράδειγμα, λόγω ανεργίας δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους. Παρόλα αυτά, η τρέχουσα κατάσταση δεν υποδεικνύει την βιαστική ανάληψη έκτακτων μέτρων αλλά την σε βάθος αξιολόγηση των υφιστάμενων πολιτικών σε συνάρτηση με τις νέες εκτιμήσεις.

Η Μη Κυβερνητική Οργάνωση PICUM (Πλατφόρμα για την Διεθνή Συνεργασία σχετικά με τους Ανεπίσημους Μετανάστες), συνέταιρος του ερευνητικού προγράμματος CLANDESTINO, εκφράζει την ανησυχία ότι οι μειωμένες εκτιμήσεις μπορούν να παρερμηνευτούν: «Η μείωση των αριθμών δεν σημαίνει και αντίστοιχη μείωση της ανάγκης για δράση ως προς τους μη νόμιμους μετανάστες. Απλά δείχνει ότι οι λύσεις δεν είναι και τόσο δύσκολες όσο πιστεύαμε μέχρι πρόσφατα». Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί για την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ατόμων ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους, αλλά τα μεταναστευτικά μέτρα ελέγχου συχνά εμποδίζουν την πρόσβαση των μη νόμιμων μεταναστών σε θεμελιώδη δικαιώματα, καθιστώντας τους όλο και περισσότερο ευάλωτους σε ζητήματα υγείας, καθώς και σε φαινόμενα εκμετάλλευσης και εγκληματικότητας.

CLANDESTINO: Μη νόμιμη μετανάστευση. Δεδομένα και τάσεις ανά την Ευρώπη.

Ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας, 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο, 2007-2009

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες <http://clandestino.eliamep.gr> (για επιστημονικές αναλύσεις και κείμενα πολιτικής) και <http://irregular-migration.hwwi.net> (για την βάση δεδομένων). Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ επικοινωνήστε με την Δρ. Άννα Τριανταφυλλίδου (συντονίστρια του προγράμματος) στο anna@eliamep.gr και με την Δρ. Dita Vogel (συντονίστρια της βάσης δεδομένων) στο vogel@hwwi.org.